

Ar lopbarību šoziem būs bēdīgi, tas nu visiem skaidrs. Arī sagādātie krājumi neizceļas ar labu kvalitāti. Un diez vai to varēs kompensēt ar spēkbarību, jo graudu apcirkti saimniecībās izskatās patukši. Kur izēja!

Lielu palīdzību un atspaidu jaunsaimnieku, zemnieku un kolhozu loņiem var sniegt Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca. Par to pārliecināts ir rajona Taufas deputātu padomes priekšsēdētāja vietnieks J. Bojārs — vēl nesen vienis no vadošajiem šīs rūpnīcas speciālistiem. Viņam pilnīgi piekrit un praktiskā darbībā to pierāda Galēnu puses jaunsaimniece Jevģēnija Sērmais, pēc specialitātes — zootehniķe.

Pie katras kombinētās spēkbarības tonnas, ko pēc Vissavienības receptēm saņemam no Kēdaiņu, Sebekinas un citām rūpnīcām, tiek pievienots viens procents prēmiksu jeb piedevu. Ko tad satur šie prēmiksi? Uz zāvētu un sasmalcinātu kliju pamata tur pievieno vitamīnus, antibiotikas, mikroelementus, kā arī dažas aminoskābes. Labākajā gadījumā klāt tiek pievienots arī kāds stabilizators. Pēc zinātnieku norādījumiem prēmiksiem jāpievieno arī tauki, kas vajadzīgi, lai vitamīni pieliptu klijām un nenoslāpotos. Bez taukiem gan vitamīni, gan sāļi nosēžas, sāļi berzes procesā vēl arī noārda vitamīnus. Rezultātā spēkbarība kļūst nabadzīgāka un nedod dzīvnieku organismam vajadzīgo efektivitāti.

Bet tagad par iespējām, ko piedāvā Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca. Visam pamatā ir lizīns, kas netiek izmantots Vissavienības piedāvātajos prēmiksos.

Skaidrs lizīns, ja to izžāvē, ir ļoti lipīgs pulveris, kuru nevar izmantot prēmiksu ražošanā. Toties, ja šķidro lizīnu samaisa ar klijām un izžāvē, iegūst granulā, kuras sasmalcinot rodas laba lizīnu saturoša pildviela

Padomi jaunsaimniekiem un ne tikai

Prēmiksi? Prēmiksi... Prēmiksi!

prēmiksiem. Līvānu prēmiksos lizīns ir ar vienmērīgu sadali. Prēmikss ir nedaudz lipīgs un neļauj noslāpoties vitamīniem. Tas ir arī apmēram divas reizes smagāks, blīvāks. Tātad mazāk gaisa, mazāk noārdās arī vitamīnu, bez tam lizīnam jau tāpat ir zināmas aizsargspējas. Tiesa, līvānieši prēmiskam nepievieno sāļus, un lopkopjiem tas jādara pašiem.

Līdz šim Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca ražoja tikai vienu prēmiksu recepti cūkām. To izmantoja plaši — no leišiem un igauņiem līdz pat Irkutskai. Bet Latvijā — ļoti maz. Zināma tendence uz palielināšanos vērojama vienīgi pēdējā laikā.

Bauskas rajona «Uzvarā» sākuši ražot krietnu spēkbarību. Dzelzkalēja kungs bija ieradies arī Līvānos. Tika panākta vienošanās, ka, savstarpēji sadarbojoties, tiks ražotas vismaz pie-

cas prēmiksu receptes: sīvēnīem, slaucamajām govīm, cūkām, sīvēnmātēm un teļiem.

Līdz šim ražotais prēmikss bija nopērkams arī veterinārajā aptiekā, taču noiets nebija liels, jo pārāk maza bija informācija par tā vērtību. Var droši apgalvot, ka šīs piedevās vērtība ir vismaz pusotras reizes lielāka

nekā parastai spēkbarībai. Bez tam šo piedevu iespējams izmantot ar jebkuru citu lopiem noderīgu barību, pievienojot prēmiksu attiecīgās proporcijās. Īpaši svarīgi bez prēmiksiem neizēdināt graudus.

Jevģēnijas Sērmas plašajā saimniecībā Līvānu prēmiskam goda vieta bija ierādīta jau pērn. Un atzinums bija viennozīmīgs — vērtīga lieta, jāpērk arī šoziem. Saimniece atzīst, ka ar tik knapiem lopbarības krājumiem, kādi lopiem sagādāti šoziem, gan kolhozos, gan individuālajās saimniecībās prēmiksi ir neizvietojami.

Pērn viņa katrā gotiņā pie barības bērusi pa karotei vai divām — atkarībā no lopa produktivitātes un barības vērtības. Izmantojusi arī aminoskābju vitamīnu, Polijā ražoto polfamiksu (mikroelementus). Viņa uzskata, ka visu ziemu un regulā-

ri ir jādod vitamīni. Īpaši svarīgi tas būs šoziem, jo nelabvēlīgo klimatisko apstākļu dēļ vitamīni un minerālvielas ir izskalotas pat no siena.

Jāņem vērā, kā vtsvairāk piedevās vajadzīgas, augsti produktīviem loļiem. Ja gotiņa dod, teiksim, tikai dešmit litrus piena, tad efekts būs mazs. Bet

augstražīgas govīs bez piedevām var ātri, kā saka, nolietot savu organismu. Un tad sākas darbs veterinārajiem ārstiem.

Pērn Jevģēnijas Sērmas ganāmpulks bija augstražīgs, veselš un spēcīgs. Tāds tas sagaida arī tuvo ziemu. Un nu viņa jo silti iesaka ikvienam jaunsaimniekam, kurš domā orientēties uz lopkopību, nesaimniekot tikai ar sentēvu metodēm, bet izmantot visas iespējas, ko piedāvā mūsdienu zinātne un rūpniecība.

Vēl tikai piebildešu, ka Līvānos ražoto prēmiksu cenas būs no 500 līdz 800 rubļiem par tonnu. Ar prēmiksu receptēm visi interesenti varēs iepazīties Līvānu eksperimentālajā biokīmiskajā rūpnīcā, pie rajona galvenās zootehnikes. Paskaidrot neatteiksies arī Jānis Bojārs un Jevģēnija Sērmais.

Lidija KIRILLOVA